



**R E P U B L I K A
S L O V E N I J A
V R H O V N O
S O D I Š Č E**



URAD PREDSEDNIKA

Številka: **Su 89/2018**

Datum: 04.05.2023

Vlada Republike Slovenije
g. Robert Golob, predsednik

ZADEVA: Realizacija Bele knjige o prenovi kariernega razvoja javnih uslužbencev v sodstvu

Spoštovani gospod predsednik,

ob spremljanju trenutnega dogajanja v zvezi z napovedano spremembo oziroma reformo plačnega sistema javnega sektorja zaskrbljeni ugotavljamo, da je v javnih razpravah ter objavljenih predlogih in izhodiščih za spremembo plačnega sistema problematika sodnega osebja spregledana. Sodstvo tudi ni bilo povabljeno, da sodeluje pri pripravi izhodišč v zvezi z napovedno reformo plačnega sistema, kar pomeni, da odločevalci niso bili seznanjeni s posebnostmi poslovnih procesov, ki se odvijajo na sodiščih, oziroma zahtevami, ki jih sodstvo izkazuje glede profilov delovnih mest, brez katerih sodna veja oblasti ne more funkcionirati.

Sodstvo, kot celota, v pravni državi ne sme biti spregledano. Sodna veja oblasti je po Ustavi Republike Slovenije ena izmed treh vej oblasti, pri čemer je neodvisnost sodstva osrednji element demokratične ureditve, temeljni gradnik vladavine prava ter zagotovilo za spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Kljub temu, da so osnovni gradnik sodstva sodniki, pa sodniki sodne oblasti ne morejo izvajati in s tem tudi ne izvrševati svojega poslanstva brez delujočega podpornega aparata, ki ga sestavlja na sodiščih zaposleno sodno osebje (javni uslužbenci (uradniki in strokovno-tehnično osebje)).



Zaradi nestimulativnega plačnega položaja sodnega osebja se sodišča soočamo z velikim pomanjkanjem kadra in splošnim nezadovoljstvom zaposlenih. Sezname sodniških pripravnikov so prazni, strokovnih sodelavcev je vedno manj. Ker pravniški državni izpit, brez katerega strokovnega sodelavca na sodišču ni mogoče zaposliti, v izhodiščnih plačnih razredih ni ustrezno ovrednoten, se le še peščica pravnikov odloča za zaposlitev na sodiščih, kar je zaskrbljujoče, saj vemo, da predstavljajo glavni vir za bodoče sodnike.

Na prvostopenjskih sodiščih pa še posebej kronično primanjkuje ostalega sodnega kadra (zlasti sodnih zapisnikarjev, vpisničarjev in informatikov). Ob tem posebej izpostavljamo, da večina sodnega osebja zaseda delovna mesta v V. in VI. tarifnem razredu z izhodiščnim plačnim razredom pod minimalno plačo, kar je nesprejemljivo. Zaradi slabega plačnega izhodišča in nestimulativnega kariernega razvoja ter posledičnega nezadovoljstva je fluktuacija kadra na sodiščih zelo velika in dodatno obremenjuje poslovne procese na sodiščih. Ob tem z zaskrbljenostjo ugotavljamo, da naši zaposleni odhajajo k delodajalcem v druge dele javnega sektorja, kjer jim za primerljivo delo lahko ponudijo boljše plačilo, kar že samo po sebi kaže na razlike znotraj javnega sektorja. Da je stanje res alarmantno, potrjuje dejstvo, da so nekatera prvostopenjska sodišča že primorana krniti obseg svojega poslovanja, ker ne morejo več zagotavljati delovnega procesa (npr. zaradi pomanjkanja sodnih zapisnikarjev je ogroženo nemoteno razpisovanje narokov).

Na podlagi stavkovnega sporazuma, podpisanega 27. 11. 2019 s strani predstavnikov Vlade Republike Slovenije in Sindikata delavcev v pravosodju, je bila pripravljena Analiza strukture obstoječih delovnih mest, ki so potrebna za delovanje sodstva, in Bela knjiga o prenovi kariernega razvoja javnih uslužbencev v sodstvu. Tako Vlada Republike Slovenije kot tudi ministrica za pravosodje sta se z dokumentoma seznanila (Sklep Vlade št. 70000-3/2022/4 z dne 22. 9. 2022).

Analiza strukture značilnih delovnih mest v sodstvu in pregled podatkov, ki so bili predmet te analize, kažeta razlike med istovrstnimi in primerljivimi tipičnimi delovnimi mesti, tako znotraj sodstva kot tudi v primerjavi z delovnimi mesti v ostalem javnem sektorju. Iz primerjave delovnih mest v sodstvu in primerljivih delovnih mest v državnih organih izhaja, da so delovna mesta pri drugih državnih organih praviloma uvrščena višje (v višji izhodiščni plačni razred delovnega mesta) kakor delovna mesta na sodiščih, s tem pa tudi v višji končni plačni razred delovnega mesta.

Prav tako ugotavljamo, da naloge obstoječih (tipičnih) delovnih mest v sodstvu ne odražajo več dejanskih potreb sodstva. Poslovni procesi na sodiščih so se zaradi pospešene digitalizacije in posledično tudi njihove posodobitve spremenili. Uvajanje informacijskih tehnologij že samo po sebi prinaša nova delovna mesta z novimi vsebinami. Posamezna (tipična in tradicionalna) delovna mesta izginjajo ali se zaradi novih vsebin združujejo v nova.

Izboljšanje položaja sodnega osebja je ena od prioriteten usmeritev sodstva v prihodnje, kar je bilo izpostavljeno tudi ob Otvoritvi sodnega leta 2023¹, pri čemer je država tista, ki mora poskrbeti za ustrezno ureditev ter zagotoviti ustrezna sredstva za delovanje sodstva in za plače sodnega osebja. Ker gre za tako pomembno in kompleksno področje, se ni mogoče zadovoljiti z dejstvom, da je usoda sodnega osebja odvisna zgolj od pogajalske moči posameznih sindikatov. Sodstvo ne potrebuje zgolj odprave plačnih nesorazmerij, ampak redefinicijo obstoječih delovnih mest na način, ki bo odražal potrebe sodstva in dejansko delo zaposlenih, za katerega bodo ti

1 Dokument Vrhovnega sodišča je dostopen na naslednji povezavi:
https://www.sodisce.si/sodna_uprava/letna_porocila/



ustrezno nagrajani in stimulirani. Potrebujemo nove sistemske rešitve, ki bodo omogočile, da bomo lahko še naprej zagotavljali izvajanje delovnih procesov na sodiščih in s tem svojo ustavno vlogo. V strokovno razpravo plačne reforme javnega sektorja, ki zadeva tudi položaj sodnega osebja, je nujno potrebno vključiti vse deležnike, torej tudi predstavnike sodstva.

Spoštovani predsednik vlade, verjamemo, da se zavedate resnosti položaja in boste s svojo avtoriteto nemudoma pristopili k reševanju nastale situacije in se zavzeli za realizacijo predlogov iz Bele knjige.

S spoštovanjem!

Dr. Miodrag Đorđević
Predsednik Vrhovnega sodišča

Pripravil:
Rado Brezovar
Generalni sekretar Vrhovnega sodišča

V vednost:

- Sodni svet
- MJU – kabinet ministrice
- MP – kabinet ministrice
- Sodišča – PU
- *Sindikat delavcev v pravosodju*